

[Ragnhild Andersen.]

vor agt at foreslå, at loven skal træde i kraft fra den 1. april 1956.

Tilbage står dog stadig spørgsmålet: Hvordan skal rentemodtagerne klare vinteren igennem, således som forholdene udvikler sig? Priserne er de sidste uger steget meget stærkt på netop de vigtigste livsforbrødenheder som smør, mælk, fløde, brød, flæsk og flæskevarer, kød, pålægsvarer og en lang række andre varer. Til dækning af prisstigningerne får rentemodtagerne i disse dage fra 1. oktober kun een portion reguleringstillæg, mens tjenestemænd og andre lønmodtagere dog i hvert fald får to portioner. Det betyder, at enlige rentemodtagere ialt kun vil få 2 kr. mere om måneden i reguleringstillæg og ægtepar 3 kr. mere, hvilket enhver må kunne se er for lidt. Reguleringen indeholder da også kun dækning for de prisstigninger, der fandt sted indtil juli måned. De prisstigninger, vi har fået i den senere tid — og det er jo de største — vil det altså, hvis man ikke gennemfører hjælpeforanstaltninger, blive overladt til rentemodtagerne selv at klare ud af deres i forvejen karrige og utilstrækkelige rente.

Det er begrundelsen for, at den kommunistiske gruppe fremsætter sit lovforslag om en særlig ydelse, der er dobbelt så stor som den, der blev ydet sidste vinter og forrige vinter, og som ialt andrager 300 kr. til ægtepar og 200 kr. til enlige. Vort forslag går ud på, at der allerede sammen med renten for november måned dette år ydes rentemodtagerne halvdelen af den særlige ydelse, nemlig 150 kr. til ægtepar og 100 kr. til enlige; den anden halvdel foreslår vi udbetalt sammen med renten for januar 1956. For rentemodtagere på alderdomshjem foreslår vi ligeledes en fordobling af det i de sidste vintre ydede særlige tillæg, således at det ialt bliver 50 kr. til enlige og 100 kr. til ægtepar, udbetalt med halvdelen i november i år og halvdelen i januar 1956. Vi har her fundet det rigtigt at foreslå samme tillæg over hele landet.

Det er mit partis opfattelse, at det i høj grad er påkrævet at komme rentemodtagerne til hjælp i denne uforudsete og for dem vanskelige situation, hvorfor jeg anbefaler mit partis forslag på det varmeste. Det er mit håb, at det høje ting vil give

vort forslag en både hurtig og velvillig behandling.

Formanden: Dernæst har det ærede medlem hr. Aksel Larsen ordet for som ordfører for forslagsstillerne at fremsætte et anmeldt forslag til folketingsbeslutning.

Ordføreren for forslagsstillerne (Aksel Larsen): Jeg skal på min gruppes vegne tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om forholdsregler mod prisstigningerne.

Det er jo ikke for meget sagt, at vi snart længe her i landet har levet under en vertabel prisstigningsbølge, der blev indledt ved de såkaldte kriseforanstaltninger i fjor derved, at man gennemførte renteforhøjelse, kreditstramning og et par ubehagelige serier indirekte skatter. Nu synes priserne imidlertid at være ved at løbe helt løbsk, i særdeleshed hvad angår priserne på de almindeligste forbrugsvarer, og det er typisk, at netop prisstigningerne på de almindeligste forbrugsvarer har en særlig tendens til at sætte ind, umiddelbart efter at statistisk departement har opgjort sit pristal, men vel at mærke inden den eventuelle lønregulering træder i kraft, sådan at det alene derigennem er bevist, at det kan ikke være de beskedne lønstigninger, der er skyld i disse prisstigninger.

Jeg anser det for unødvendigt her i tinget ved denne lejlighed at give eksempler på de prisstigninger på almindelige livsforbrødenheder, vi har oplevet i de sidste måneder, for hele tinget kender dem, hele befolkningen kender dem, og statsministeren synes jo også at være vidende om, at priserne er steget. Sådan som det går nu, er det aldeles ødelæggende for hjemmenes trivsel, og jeg betænker mig ikke på at tilføje, at det også må være yderst farligt for landets økonomi. Vi får et højere og højere prisniveau herhjemme, og det får naturligvis følger for vor økonomi i samhandelen med den øvrige verden, og det kan få rent ud katastrofale følger, hvis priserne i den øvrige verden skulle begynde at gå ned. Altså såvel af hensyn til menneskenes velfærd som af hensyn til landets økonomi i fremtiden burde man bestræbe sig for at holde et så lavt prisniveau herhjemme som

[Aksel Larsen.]

muligt, d. v. s. at man bør bestræbe sig for at gribe ind mod prisstigninger.

Vi mener, at der må gøres noget, og vi mener, at der kan gøres noget, og opfordringen til at gøre noget må naturligvis rettes til den høje regering. Prisstigninger på almindelige livsfornødenheder er jo ikke noget, der blot dikteres os udefra gennem stigning i importpriserne eller stigning i eksportpriserne, og det er slet ikke noget, som ikke kan modvirkes. Man behøver blot at tænke på den prisforhøjende virkning af kriseforanstaltningerne i fjor, som jeg allerede har omtalt, renteforhøjelsen, de indirekte skatter og kreditstramningen og alt det der, selvom ganske vist de prisforhøjelser, der blev en følge af kriseforanstaltningerne, kun delvis kom til udtryk i det lønregulerende pristal. Man kan også tænke på stigningen i kartoffel- og grønsagspriserne i sommer. Det turde dog vist være åbenlyst for enhver, at den ikke skyldtes stigende importpriser. Eller man kan tænke på stigningen i flæskeprisen. Der har været en almindelig tilbøjelighed til at sige, at det er, fordi Englandsprisen steg, men flæskeprisen herhjemme steg den 16. september, og Englandsprisen steg først den 2. oktober. Altså prisforhøjelsen herhjemme kom hele 14 dage, før Englandsprisen steg. Nu må jeg tilføje, for at man ikke skal misforstå mig, og måske nærmest som en principiel bemærkning til overvejelse, at jeg ikke anser det for at være noget, der er fastslået hverken i grundloven eller i politivedtægten, at indenrigspriserne ubetinget skal følge eksportpriserne. Der kan meget vel være en forskel.

Så må man også tænke på, at der er noget, der hedder avance, og det er i hvert fald i høj grad et indenrigsanliggende. Min gruppe har ved tidligere lejligheder, ikke mindst overfor den højtærede handelsminister, påpeget, at avancerne navnlig for levnedsmidler er steget i aldeles urimelig grad og udgør en forholdsmæssig langt større del af udsalgsprisen på den vedkommende vare, end den gjorde for nogle få år siden. Vi anser det for nødvendigt, at der bliver grebet ind mod urimelige priser og avancer, og mener, at man i langt højere grad, end man hidtil har haft det, må have opmærksomheden henvendt på monopolers

og prissammenslutningers andel i de stærkt stigende priser.

I den forbindelse kunne jeg tænke mig konkret at opfordre den højtærede handelsminister til at interessere sig for brændslet. Jeg tror ikke, jeg er helt forkert orienteret, når jeg har den opfattelse, at prisstigningen på brændsel her i Danmark er langt større, end importpriserne berettiger, og at avancen på brændsel, ikke mindst i importør- og engrosled, er altfor høj. Naturligvis har vi bemærket statsministerens oplysning i går om, at regeringen var opmærksom på prisstigningerne, og at den agter at forhandle med erhvervene. Vi tror blot ikke, at det er nok, bortset fra at vi synes, at det kunne være foregået noget før.

Derfor tillader vi os at foreslå det høje ting at vedtage følgende forslag til folketingsbeslutning:

Folketinget opfordrer regeringen til ufortøvet og energisk at træffe forholdsregler mod prisstigningerne på befolkningens almindelige forbrugsvarer. Det påpeger i denne forbindelse nødvendigheden af, at der gribes ind mod urimelige priser og avancer og mod monopolers og prissammenslutningers udnyttelse af situationen.

Det er vor opfattelse, at regeringen har adskillige beføjelser, som sætter den i stand til at gribe ind overfor den uheldsvangre prisudvikling, og det er vor opfattelse, at regeringen bør benytte sine beføjelser. Den bør forsøge at regere på det punkt og i den retning. Sådan set kunne regeringen gøre det, uden at den blev direkte og højtideligt opfordret dertil af folketetinget, men dens passivitet hidtil tyder på, at det i hvert fald ikke vil være skadeligt, men sandsynligvis gavnligt med en sådan opfordring, og derfor tillader jeg mig at anbefale vort forslag til folketingsbeslutning til velvillig modtagelse og til snarlig vedtagelse i det høje ting.

Formanden: Eksemplarer af de nu fremsatte lovforslag og forslag til folketingsbeslutning vil blive omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Fiskeriministeren (Chr. Christiansen): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at

[Fiskeriministeren.]

fremsætte forslag til lov om ind- og udførsel af fisk.

Forslaget går ud på en uændret forlængelse af den herom gældende lov, der udløber med udgangen af 1955.

Også i det foreliggende lovforslag begrænses lovens gyldighed til 1 år for derved at sikre, at denne lovgivning ikke opretholdes længere end absolut nødvendigt.

Som også fremhævet ved tidligere forhandlinger om lovens forlængelse har man fra fiskeriministeriets side stadig bestræbt sig for at begrænse de i henhold til loven skete indskrænkninger i den frie handel med fisk og fiskevarer mest muligt, og disse bestræbelser vil også fremover blive fortsat.

Imidlertid er fisken som bekendt en af de varer, som de forskellige lande indenfor OEEC stadig viser mindst tilbøjelighed til at ville liberalisere.

Så længe der ikke er opnået en fælles ordning af dette spørgsmål, vil det derfor heller ikke være muligt for Danmark at gøre handelen med denne vare fuldstændig fri.

Jeg kan i denne forbindelse oplyse, at fiskeriministeriets eksportudvalg, der består af repræsentanter for alle grene af fiskerierhvervet, fuldtud deler denne opfattelse, og at udvalget enstemmigt har indstillet til fiskeriministeriet, at loven søges forlænget for yderligere 1 år.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Jeg skal endvidere tillade mig at fremsætte forslag til lov om ændringer i lov om støtte til nybygning af fiskerifartøjer m. v.

Som det vil ses, foreslås den gældende lovs § 1 ændret således, at de beløb, der er stillet til rådighed for finansårene 1955—56 og 1956—57, forhøjes fra 1 mill. kr. til 2 mill. kr. pr. år.

Baggrunden for dette forslag er, at de bevilgede beløb under administrationen af loven har vist sig utilstrækkelige til at dække det bestående lånebehov.

Ved den gældende lov nr. 97 af 31. marts 1954 stilledes følgende beløb til rådighed:

For finansåret 1954—55.....	2 mill. kr.
- — 1955—56.....	1 —
- — 1956—57.....	1 —

Det første beløb på 2 mill. kr. var til trods for en stor tilbageholdenhed ved lånenes bevilling allerede inden udgangen af 1954 fuldt udnyttet, og et stort antal velkvalificerede ansøgere måtte henvises til at søge på bevillingen for indeværende finansår, hvor ansøgningerne allerede nu beløber sig til mere end 2 mill. kr.

Med de for indeværende og næste finansår bevilgede beløb på 1 mill. kr. årlig vil man således ikke på langt nær kunne imødekomme lånebehovet, og formålet med den gældende lov: en moderne og tidssvarende fiskeriflåde, der yder fiskerne tilstrækkelige fangstmuligheder og sikkerhed til søs, vil ikke kunne opfyldes i forsvarligt omfang, medmindre den nu foreslåede ændring gennemføres.

Samtidig med ændringen af § 1 foreslås også § 2 ændret således, at der af de bevilgede beløb også vil kunne gives lån til ombygning af ældre fartøjer, hvilket ikke tidligere har været muligt. Med denne ændring tilsigtes især en påkrævet hjælp til de økonomisk vanskeligt stillede indvandsfiskere.

Idet jeg iøvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, anbefaler jeg dette til det høje tings velvillige behandling.

Jeg tillader mig endelig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændringer i lov om oprettelse af et kreditinstitut for fiskerierhvervet.

Forslaget går ud på en forhøjelse af udlånsgrænsen for lån mod sikkerhed i fartøjer fra 15 mill. kr. til 20 mill. kr. og er — ligesom det foregående forslag — begrundet i det øgede lånebehov i forbindelse med den almindelige prisstigning, der har fundet sted siden fastsættelsen af den gældende lånegrænse ved loven af 23. marts 1932 om oprettelse af et kreditinstitut for fiskerierhvervet.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, ligger det totale beløb for fiskeribankens udlån, der i de senere år har været stadig stigende, nu meget nær den fastsatte grænse, og fiskeribanken har som følge heraf måttet stille ydelsen af udlån i bero.

For at muliggøre en fortsat udlånsvirksomhed har fiskeriets hovedorganisationer og fiskeribankens bestyrelse derfor indstillet,